

GARANCIA

KKV FEJLESZTÉS

NÖVEKVŐ ELADÁSI ÁRAK, JAVULÓ JÖVEDELMI KILÁTÁSOK

- HOGYAN VÁLHAT VONZÓBBÁ A HITELINTÉZETEK SZÁMÁRA AZ AGRÁRÁGAZAT FINANSZÍROZÁSA

A globális agrárpiacon 2006 nyara óta jelentős áremelkedés következett be. A szakértők szerint az új egyensúlyi világpiaci árak magasabbak lesznek az elmúlt tíz év árainál. A drágulás tartósnak ígérkezik. Mindez az agrárágazat piaci, jövedelmi kilátásait, illetve a szektorbeli fejlesztéseket is felértékeli. Az agrárium a finanszírozó hitelintézetek számára is vonzóbb terep lehet. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha az ágazat szereplői szakmai, piaci, pénzügyi szempontból megalapozott elképzelésekkel fordulnak a finanszírozó bankok felé. E témákról beszélgettünk Duronelly Péterrel a Budapest Bank befektetési vezetőjével és Szabó Jánossal, a bank agrárszakértőjével.

Milyen folyamatok figyelhetők meg az agrárpiacon?

D. P.: Az elmúlt két évben az élelmiszerek világpiaci ára nagymértékben emelkedett. A folyamatokat meghatározóan befolyásolta a gabona világpiaci árának tartós emelkedése. Az áremelkedésben közrejátszott számos fejlődő ország életszínvonal és élelmiszer-kereslet növekedése, ugyanakkor a világ legtöbb térségében, így Európában is gyengébb volt a gabonatermés, mint korábban. Az uniós gabonakészletek 2007-ben elfogytak. A rekordokat döntőgető olajár mellett az élelmiszerek inflációjától hangos a sajtó. Nem véletlenül, hiszen stratégiai termékről van szó. A nyersanyagokra általánosságban igaz, hogy keresletük, különösen rövidtávon, kevésbé ár rugalmas, vagyis az árszint emelkedésére a kereslet csak mérsékelten, vagy egyáltalán nem reagál. Ez különösen így van az élelmiszerek esetében, ahol az árak növekedésére a fogyasztás összetételének módosí-

tásával lehet reagálni, de a drágaság miatt nem fognak feltétlenül kevesebbet enni.

Voltak-e előjelei ennek a fejleménynek?

D. P.: Az elmúlt húsz évben az élelmiszerek ára csak lassan növekedett. Más termékekhez viszonyítva a relatív árak kifejezetten alacsonyan alakultak. Részben ezzel magyarázható, hogy az élelmiszerek árának hirtelen jött mostani emelkedése nagyon húsba vágó kérdéssé vált. Különösen, hogy az emelkedés teljes egészében az elmúlt két évben valósult meg, tehát az árak dinamikájának közelmúlthoz viszonyított változása valóban igen ijesztő.

Milyen előrejelzés adható az árak további alakulására?

D. P.: Amennyiben az élelmiszer árak további változására kívánunk előrejelzést adni, akkor röviden át kell tekinteni a várható keresleti-kínálati viszonyokat. Először is, szűkös erőforrásról van szó. Ez nem jelenti azt, hogy ne lehetne többet termelni, mint most, de a Föld termőterülete

Duronelly Péter

végés, miközben a lakosság és a fizetőképes kereslet folyamatosan növekszik. Természetesen ki fog alakulni egy egyensúlyi szint, de amíg eljutunk addig, jelentős ár-emelkedés lesz. Másodszor a mezőgazdasági nyersanyagok felhasználásban jelentős súlyponteltolódás várható, ami leginkább a világ növekvő urbanizációjához köthető. Ez magasabb fehérjefogyasztást és a feldolgozott élelmiszerek felé történő elmozdulást jelent, ami egyrészt az állattenyésztéshez szükséges takarmányigényt, másrészt a felkésztermékekhez szükséges egyéb alapanyagok felhasználását növeli. Az eddig fejletlenebb térségekben is a fogyasztás távolabb kerül a mezőgazdasági termeléstől. A disztribúciós költségek is növekednek.

A kínálati oldalon is akad árfelhajtó hatás?

D. P.: Természetesen igen. Az energiaárak növekedése komoly költségterhelő lehet az élelmiszer előállításban. A klímaváltozással együtt járó időjárási bizonytalanság pedig további többletet építhet be az árakba. Végül, de nem utolsó sorban a bioüzemanyagok termelése is megbolygatja a piacokat. A bioetanol termelés, különösen az Egyesült Államok belső területein nagymértékben fokozódott, és emiatt a világpiacra megjelenő gabonakínálat csökkent. Az új keletű piaci fejlemények hatására ugyanakkor nem kizárt, hogy a bioüzemanyag-programokat ma még erőteljesen támogató állami szabályozásban több országban, így az Egyesült Államokban, illetve az Európai Unióban is bekövetkezik valamiféle, a program végrehajtását lassító változás.

Az adott helyzetben a bankok nagyobb érdeklődéssel fordulhatnak az agrárszektor felé. Az agrárpiacon lehetőségek ugyanis kedvezőbbek, a jövedelmi kilátások javulnak. A szektor vonzóbbá válhat a mezőgazdaságtól sokszor idegenkedő hitelintézetek számára?

Sz. J.: A bemutatott nemzetközi piaci folyamatok, az agrárágazat piaci és jövedelmi kilátásai felértékelhetik ezt a területet a finanszírozó hitelintézetek számára is. Nagyon fontos azonban, hogy nem akármilyen fejlesztések jöhetnek szóba. Csak olyanok, amelyek pontos piaci felmérésen, megalapozott fejlesztéspolitikai elképzelésen, kidolgozott üzleti terven alapulnak. A magasabb eladási árból ugyanis egyáltalán nem következik, hogy a fejlesztés sikeres lesz. Például a mezőgazdasági árak emelkedése azt is jelenti, hogy az abrakfogyasztó állattartással foglalkozók input árai jelentősen nőnek, nem is beszélve az energia áremelkedés költség-növelő hatásáról.

Mennyiben felelnek meg az agrárvállalkozások a hitelnyújtó bank által elvárt követelményeknek?

Sz. J.: Számos agrárvállalkozás megfelelő partner tud lenni. Nem kevés esetben azonban nagy lemaradást tapasztalunk. A menedzsment képzettségén volna mit javítani, különös tekintettel arra, hogy az agrárfejlesztések nagy tökeigényűek. A vállalkozóknak vagy maguknak kell megszerezniük az ismereteket, vagy olyan partnereket kell bevonniuk tevékenységükbe, akik rendelkeznek a szükséges ismeretekkel ahhoz, hogy a projekteket sikeresen lebonyolítsák. Nem elég az, ha valaki tudja, hogyan kell termelni valamilyen terményt.

Milyen területeken volna szükség előrelépésre banki szemmel?

Sz. J.: A vállalkozások működtetéséhez, a fejlesztési projektek sikeres végrehajtásához speciális ismeretekre van szükség, amelyek adott esetben „specialisták” bevonását követelik meg. A szűkebb agrárszakmát tekintve a korszerű követelményeknek megfelelő növényvédelmi, állatorvosi, gépészeti stb. ismeretek birtokában kell lenni. Alapvető fontosságú a piacelemzői tevékenység színvonala, a szabályozási környezetben való hatásos eligazodás, a marketing megszervezése, a projektek pénzügyi és finanszírozási szerkezetének felépítése. Az agrárvállalkozásoknak, a munkatársaknak folyamatosan szükségük van a többirányú továbbképzésre. Adott esetben külső szakértőt, tanácsadót célszerű igénybe venniük.

Melyek a legégetőbb gondok?

Sz. J.: Egy fejlesztési projektet jövedelmezően kell megvalósítani. Ezért értékesítési és beszerzési piaci oldalról, költségelemzéssel, a lehetséges marketing és disztribúciós technikák és megoldások kiválasztásá-

Szabó János

val, a finanszírozási szerkezet felépítésével stb. alaposan fel kell azt építeni. Ezek profi átgondolásának és kivitelezésének alapvető szerepe van. Tapasztalataink szerint a pénzügyi jellegű szolgáltatások igénybe vételére, a folyamatos képzésre nagy szüksége lenne az agrárvállalkozások jelentős részének, különösen a kisebbeknek. A bankok számára megnyugtató, ha a gazdálkodók valamely „prof” integrátorhoz kapcsolódva jelennek meg náluk. A mezőgazdasági vállalkozók erősödő önszerveződése, a megindult, de lassan haladó TÉSZ-ekbe, BÉSZ-ekbe tömörülése ugyancsak erősítheti a gazdálkodók piaci ütőképességét és hitelképességét.

D.P.: Annak ellenére, hogy a technológia- és termékfejlesztésben, valamint az együttműködési és a disztribúciós technikák fejlesztésében az elmúlt években az uniós szokások és elvek váltak a meghatározóvá Magyarországon is az élelmiszeriparban és a kereskedelemben, a magyar élelmiszer vertikum szervezettsége és a kapcsolatépítésekben szokásos normák még eltérnek a fejlett uniós országokban szokásostól. A termékcsoportokra szerveződő szövetkezeti mozgalom hagyományának hiánya; a tágas nemzetközi piacon felnőtt nagy élelmiszeripari vállalkozások szervezési mintakészletének nem szerves fejlődésben kialakult jellege; a finanszírozási technikák fejletlensége; a kamarai hagyományokból és a kooperációs és információs piacok kialakulatlansága stb. mind-mind versenyhátrány a hazai vállalkozók számára. A magyar élelmiszer-gazdaság legfőbb hátránya azonban abból adódik, hogy még mindig csak részben épült ki a mezőgazdasági termelésnek az a rendje, amely egyszerre tudja biztosítani a környezeti és minőségi igényeknek megfelelő termelést és azt, hogy a mezőgazdasági termelők tudatosan a felhasználók igényeihez igazodva alakítsák tevékenységüket.

AVHA
SZOLGÁLTATÓ ÉS
TANÁCSADÓ KFT.

a kis- és középvállalkozások, valamint gazdálkodók számára tájékoztatást nyújt:

- az aktuális támogatási lehetőségekről,
- a kedvezményes hitel- és kezességvállalási konstrukciókról, valamint segítséget nyújt beruházások tervezésében, megvalósításában.

Ingyenes telefonos és személyes konzultációs lehetőségek, tájékoztató anyagok megküldése.

Kedvezményes feltételek szerint igénybe vehetők:

üzletviteli tanácsadás, mezőgazdasági szaktanácsadás, hitelkérelmek összeállítása, pályázati tanácsadás.

Hívja a 06-40-200-771 kék számot, vagy keressen minket a tanacsadas@avhakft.hu e-mail címen.

KÖZVETLENEBB ÉS BŐVÜLŐ ÜGYFÉLKISZOLGÁLÁS

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány 2008. június 12-én tartotta nyilvános kuratóriumi ülését. A rendezvényen Dr. Ulrich Anikó ügyvezető igazgató részletes képet vázolt fel az Alapítvány működési környezetében és szervezetében lezajlott alapvető változásokról, a garanciaszervezet stratégiai elképzeléseiről és piaci törekvéseiről.

Az elmúlt év több minőségi változást hozott az Alapítvány életében. Az egyik a Bázis II. egyezményben előírt feltételekhez való alkalmazkodás, a szervezet pénzügyi intézménnyé válása volt. A másik – az ügyfél közelség megerősítését és az aktív piaci fellépést célzó alapítványi stratégiába illeszkedve - új pénzügyi termékek bevezetése; a pénzügyi, gazdasági tanácsadói profil kiépítése és önálló vállalkozásba szervezése, illetve a szolgáltatások minőségének javítása volt. Az Alapítvány a vállalkozók igényeihez jobban igazodó termékekkel és szolgáltatásokkal jelent meg, amelyek hozzájárultak újabb ügyfelek megszerzéséhez, és a garancia piaci részesedés növeléséhez.

Amit a számok mutatnak

Az Alapítvány 2007-ben 1489 ügylethez kapcsolódva 39 milliárd forint hitelt garantált. A garantált hitelösszeg 89, a kezességi szerződések száma 92%-kal nőtt 2006-hoz képest. Az Alapítvány – céljának megfelelően – elsősorban a kis- és középvállalkozásokat segíti a hitelhez jutásban. Ezt mutatja, hogy a garantált hitelek 68%-a nem haladja meg a 20 millió forintot. Ezen belül a legtöbb kezesség (51 százalékpontos) az 1-10 millió forint közötti hitelekhez tartozik. A garantált hitelek átlaga kismér-

tékben csökkent és 26,2 millió forint volt. A hitelt felvevők zöme egy főt alkalmazó vállalkozás, illetve jelentős a 2-10 főt foglalkoztató vállalkozások aránya is. A 2007. évben változás történt az agrárcélra és a vidékfejlesztési célra felvett hitelek arányában: már ez utóbbiakból volt több.

A 2007-es év markáns fejleménye, hogy az egyéni vállalkozók és az östermelők körében jelentősen növekedett a kezesség iránti igény, miközben a nagyobb vállalkozások kezességgel biztosított hitelei is a duplájára emelkedett. A kezességet igénybe vevők száma egy év alatt megduplázódott.

A kezességi igények 46%-a a rövidlejáratú (folyószámla, forgóeszköz és rulirozó) hitelekhez kapcsolódott. Az egy és két év közötti hitelek száma és aránya is jelentősen növekedett. A hitelintézetek ugyanis legfeljebb két évre nyújtanak a cégek folyó működését szolgáló hiteleket. A hosszabb futamidejű hitelekhez adott kezességvállalás főként ingatlan létesítéshez és korszerűsítéshez, gépberuházáshoz, illetve a vidéki szolgáltatások fejlesztéséhez kapcsolódott. Ezen túl az Alapítvány 2007-ben mintegy 50 bankgaranciához és mintegy 327 millió forint összegű faktoring szerződéshez nyújtott kezességet.

Az erős mezőgazdasági hagyományokkal rendelkező megyék igénylik a legtöbb

garanciát: Bács-Kiskun, Békés, Pest, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megye. E megyékből érkezik a legtöbb vidékfejlesztési hitelhez kért kezességi igény is.

Az elmúlt évben a prognosztizálthoz képest jelentősen alacsonyabb volt a beváltások aránya. A gazdasági körülmények romlása miatt az Alapítvány a beváltások növekedésével számolt, ám nem így történt. Miközben a beváltások aránya csökkent, a beváltások átlagos összege nőtt. Ez annak tudható be, hogy sok hitelintézet csak a nagyobb összegű kihe-lyezésekhez kér garanciát.

Új termékek és szolgáltatások

A hitelgarancia iránti kereslet növekedéséhez hozzájárult, hogy az Alapítvány a vállalkozók igényeihez igyekszik igazítani termékeit és szolgáltatásait. A 2007. évben megjelent termékek közül a legnépszerűbbek az alábbiak voltak.

- A „Kalácska garancia” az Európai Beruházási Alappal (EIF-fel) kötött megállapodáshoz kötődik. Az alapítványi kezesség költségvetési garanciával nem fedezett összegére az EIF 50%-os viszontgaranciát vállalt. Ezért kedvezőbb díjakkal lehet ezt a garanciát nyújtani.
- A pályázati támogatásokhoz kapcsolódva került bevezetésre a „Gyorsgarancia”: egyszerűsített eljárás keretében, csak a jogi kizáró okokat vizsgálva kerül elbírálásra a kezesség iránti igényt.
- A hitelintézetek követeléseinek megtérülési elsőbbségét teszi lehetővé a kezesség beváltása esetén a „Kezesség plusz” nevű termék. Egyedi megállapodás alapján, 10 millió forint vállalkozói hitelösszegig lehet igénybe venni. Az Alapítvány az elmúlt év utolsó hónapjaiban tíz hitelintézettel kötött ilyen megállapodást.
- A Takarékbank Zrt kezdeményezésére – az Alapítvány közreműködésével – bevezetett „Gazdahitel” és a hitelhez tartozó „Gazdakártya” is sikeresnek bizonyult. Eddig 53 takarékszövetkezet kért ez utóbbi termékhez kezességet.

Bővülő piaci jelenlét

A 2007. évben jellemző tendenciák ez évben is folytatódtak. Mind a kezességek számát, mind a garantált hitelek összegét tekintve az alapítványi tevékenység bővülése következett be. Az Alapítvány 2008. júniusáig 1400 kezességi kérelmet bíralt

el, s így 28 milliárd forint hitelhez nyújtott készfízető kezességet. A kezességek száma közel 3,5-szer, a garantált összeg pedig kétszer nagyobb, mint a múlt év hasonló időszakában volt. A hitelintézetek kezességi igényéből kiemelkedik a takarékbanki integrációba tartozó takarékszövetkezetek 9,1 milliárd forintos igénye.

Az ügyletek döntő hányada kölcsönök, kisebb része faktoringhoz és bankgaranciához kapcsolódott. A Gazdakártya termék komoly húzóerőt jelentett majd ezres ügyletszámmal és 5,8 milliárd forintos garantált értékkel. A Gazdahitelhez hasonlóan a mezőgazdasági vállalkozások kisebb összegű beruházási, és forgóeszköz hitel igényének kielégítését szolgálja a független takarékszövetkezetek által indított Farmerhitel konstrukció is.

A 2008-as évben folytatódott az agrár-célú és a vidékfejlesztési hitelek közötti arányváltozás: a vidékfejlesztés súlya nőtt. Szám szerint ugyan több az agrár-célú garancia, de összeg szerint a vidékfejlesztésnek nagyobb, már 60 százalékos a rész-

sedése. Az alapítványi kezességvállalás kedvezményezettjei továbbra is zömmel a kis- és közepes vállalkozók. Az idei kérelmek 83%-a 10, vagy annál kevesebb alkalmazottat foglalkoztató vállalkozásokról érkezett. A kezességek 71%-a pedig 10 millió forintos, vagy annál kisebb hitelhez kapcsolódik. Csökkent a garantált hitelek futamideje. Ez elsősorban a Gazdahitelek rövid futamidejének (1-1,5 év) tudható be. Így a kezességi igények 76%-át a két éven belüli hitelekhez kérték a vállalkozók. A kezességvállalás futamideje 2008-ban már 25 év is lehet. Ez évben eddig az Alapítvány 9 esetben vállalt garanciát 15 évnél hosszabb futamidejű hitelre, összesen félmilliárd forintos hitelösszege.

Nőtt ugyanakkor az elutasított kezességi kérelmek száma is. Érzékelhetően emelkedik a kockázatosabb ügyletek kezességi igénye. A kezesség beváltása terén 2008-ban kétszeres növekedés mutatható ki. Eddig 24 beváltás volt, 224 millió forintos értékben. További 48 ügy van folyamatban 940 millió forintos értékben.

A pénzügyi vállalkozói státuszról követően ez évben sor kerül a partner bankokkal kötött együttműködési megállapodások felülvizsgálatára. A bankok és más finanszírozó szervezetek között egyre jelentősebb verseny alakul ki, immár nem csak a nagyobb ügyfelekért, hanem minden vállalkozásért. Így a kockázatosabb ügyfelek és ügyletek esetében a garantőr szerepe felértékelődik. Olyan finanszírozási formák esetében is, mint a mikrohitel, a közraktári hitelezés, amelyeknél korábban a kezességvállalás iránti igény fel sem merült.

Az Alapítványnak ebben a helyzetben tovább kell fejlesztenie tevékenységét. Egyrészt erősítenie kell az együttműködést banki partnereivel, folyamatosan tudatosítva az alapítványi kezességvállalás előnyeit (gyorsaság, kedvező díjazás, megbízhatóság), és azt, hogy a vidékfejlesztés ma már tágabb kategória, mint a mezőgazdaság fejlesztése. Másrészt tovább kell bővítenie a közvetlen ügyfél kapcsolatrendszerét és szolgáltatásokat.

BIO-NAGYÜZEM A TARNA MENTÉN

Közhelyes gondolkodásunkban a biotermelés a kicsi kertet, földcskét jelenti, ahol szálanként irtják a gyomot, kézzel szedik le a növényekről a bogarakat. Pedig a nagyüzemben, nagy mennyiségben előállított termék is lehet „bio”. Sőt... Csak egy kicsit hosszabb történet, amely a termelés mellett az elkötelezettségről, a bátorságról, és nem utolsó sorban a kitartásról szól. Ezt tapasztaltuk az ország legnagyobb biogazdaságában, a Jászdózsán tevékenykedő Tarnamenti-2000 Zrt-ben.

E sorok írója a Mangalica Fesztiválon találkozott először a részvénytársaság termékeivel, nevezetesen a mangalica kolbással, szalámmal, szalonnával. Az emberek sort álltak, pedig többet kellett fizetni, mint a boltokból ismert áruárakért. Vették, mert amiként az egyik vásárló mondta ott a Városligetben: „inkább kevesebbet veszek, de jobbat.” Mint most Jászdózsán megtudtam, ez a mondat akár a tudatos vásárló és bio-nagyüzem szlogenje is lehetne.

Először nézzük, mekkora is ez a nagyüzem.

– Termelésünk alapja a növénytermesztés és az állattartás – mondja Kovács István vezérigazgató. – mintegy 1750 hektáron folytatunk növénytermesztést, ehhez kapcsolódik 30 ha gyepterület és 125 ha erdő. A szántó és a gyepterület 2004 óta ökológiai ellenőrzés alatt áll, már letelt az átállás ideje, a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft „bio” minősítésének nyilvánította a területet. A termelés során nem használunk műtrá-

gyát, növényvédő- és rovarirtó szereket. A talaj javítása, termőerejének fenntartása érdekében csak természetes ásványokat juttatunk ki a földre. A növényápolás, a gyomtalanítás jórészt mechanikai eszközökkel történik, szükség esetén a növények védelmében ugyancsak természetes anyagok kivonataival permetezünk. Ezzel az eljárással 180-200 millió forint értékű műtrágyát, vegyszert takarítunk meg évente. Gondoljon bele, ez nemcsak azt jelenti, hogy csökken a ráfordítás, hanem óriási mennyiségű kemikáliától szabadul meg a talaj, olyan anyagoktól, amelyek később is terhelik, sőt átjutnak az állati termékekbe. Komolyan mondom, hogy amikor átállunk a vegyszermentes termelésre, szinte látni lehetett, amint fellélegzett a talaj, mintha valami nyomás alól szabadulna, kirobbant az ereje.

A növénytermesztés célja elsősorban az állatállomány ellátása bio-takarmánnyal, csupán kisebb területen folyik árutermé-

lés. Amint a vezérigazgató elmondta, közel 400 holstein-fríz tehenet és szaporulatát tartják. Az állomány termeli a nagyobb üzletekben árusított, közkedvelt biotejet, és a különféle poharas termékeket. A kifejt nyerstejet semmivel nem kezelik, a zárt fejőrendszerből kikerülve szűrik és 4 C-fok hőmérsékleten tartják, így szállítja el a feldolgozó Naszálytej Zrt. A tej 2007 decemberében kapta meg a „bio” minősítést.

Ha a mangalicáról szólunk, a legtöbb emberben a néhány kocát tartó hagyományos kisgazdaság képe merül fel. Itt ez is másképpen van. A sertésüzemben 120 mangalica anyakoca és szaporulata, összesen 1500 sertés élvezi az életet. Szó szerint él-

vezi, mert jórészt a szabadban turkálnak, dagonyáznak. Az állomány fajtatiszta szőke mangalica.

2007-ben a 80 egyedből álló szürke-marha állományt is ökológiai ellenőrzés alá vonták. Az állomány IBR-mentes, vagyis mentes egy specifikus légzőszervi, szaporítószervi vírusos betegségtől (IBR/IBV), ami az országban szinte egyedülálló, kedvező állategészségügyi státuszt jelent.

A biotermelők sokszor panaszkodnak arra, hogy még nem alakult ki a fizetőképesség kereslet, kevesen tudják megfizetni a

drágább élelmiszert. Kovács István vezérigazgató nem osztja ezt a véleményt.

– Mi azt tapasztaljuk – mondja – hogy van egy tudatos vásárló réteg, amely igényli, keresi a természetes élelmiszereket. S meglepő, hogy ezek a vásárlók nem a legdrágábbak közül kerülnek ki, inkább kevesebbet vásárolnak, de adnak a minőségre. Vegyük például a biotejet: néhány áruházból már azért listáznak ki bennünket, mert nem tudunk eleget szállítani. Napi 6000 liter tejet tudunk átadni feldolgozásra. Nem is szándékozunk növelni a termelést, mert

mi is azt mondjuk: inkább kevesebbet, de a minőségből nem engedünk.

Bio, öko, reform, és még ki tudja hányféle elnevezés. Az újságíró sem tud eligazodni, ezért jobb megkérdezni.

– Csak az számít „bio”-nak, amely termék megkapta ezt a minősítést, s a Bio-kontroll Hungária Nonprofit Kft rendszeresen ellenőrzi – mondja Kovács István vezérigazgató. – Nem annyira az elnevezés, hanem a minősítés számít. Mi megkaptuk a svájci Bioswiss és az amerikai ún. NOP minősítést, amelyek birtokában a legigényesebb külföldi piacokra tudunk szállítani. Komoly szakmai siker az IFOAM minősítés, amellyel az egész gazdaságot minősítették, most a legmagasabb fokozatú „Demeter” szervezetbe tartozunk. Ezzel a világpiacon nyílik meg számunkra, s általában a biohoz képest 30%-kal magasabb árat kaphatunk a termékekért. Az a célunk, hogy a vertikumot kiépítsük, vagyis minősített feldolgozót építsünk, s ez vonatkozik például a húsfeldolgozásra is. Beadtuk a pályázatot a mezőgazdasági termékek értéknövelését szolgáló támogatás keretében egy évi 1500 sertés és 250 szarvasmarha bio-feldolgozására alkalmas húsüzemre. Még nem kaptunk visszajelzést, reméljük, hogy sikerül megépíteni, ezzel teljessé tenni a vertikumot.

– Mindezt hogyan tudják finanszírozni?

– Mint ahogyan a biotermelés is eltér a hagyományostól, a finanszírozás sem oldható meg a szokásos módon, új szemléletet követel a hitelintézettől is. Úgy kellett a termelést finanszírozni, hogy mind a tejtermelés, mind a mangalicatenyésztés az elmúlt években veszteséges volt, hiszen a biotej szállítása múlt év decemberében, a bio-mangalica termékek forgalmazása az idén indult be. A korábbi években – a termelés átállási időszakában – csak befektettünk, annak reményében, hogy majdan értékesebb árut termelünk. Határozott véleményem, hogy nem lehet az átállást türelmes, biztos, korrekt banki háttér nélkül megoldani. A banknak is elkötelezettnek kell lennie, bízni kell a biotermelés sikerében. Ilyen hitelintézetre találtunk a Szigetvári Takarékszövetkezetben. Név szerint is meg kell említenem Kiss Endre elnököt és Bárdi Jenő igazgatót, akik pontosan tudják, hogy mit jelent a gyakorlatban a biotermelés. Az elindulásban sokat segített az Agrár Európa hitel, valamint az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kezességvállalása. A következőkben is csak úgy tudunk fejleszteni, ha ezt a biztos hátteret magunk mögött tudjuk.

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY

valamennyi vidéki kis-, és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, őstermelő számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói:

- hitelképesség növelése,
- hitelhez jutási feltételek javítása,
- pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető:

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói:

Kezességgel biztosított összeg: **max. 800.000.000 Ft**

Kezességvállalás mértéke: **20% - 80%**

Futamidő: **min. 91 nap max. 25 év**

A díj fizetése: **Egyszeri, vagy évenkénti**

A díj mértéke: **min. 0,3%; max. 2,88%,**

amely függ a kezességvállalás mértékétől, a futamidőtől és a kezesség kategóriájától.

Zöld szám: 06-80/ 203-760 • **Telefax:** (36-1) 474-5085

1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20. • 1392 Budapest, 62. Pf. 289

Honlap: www.avhga.hu • **E-mail:** office@avhga.hu

ÚJ MAGYARORSZÁG VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉSI HITELPROGRAM

A Magyar Fejlesztési Bank (MFB) kedvezményes kamatozású hitelprogramja a magyar gazdaság versenyképességének fejlődését, infrastruktúra- és technológiafejlesztést eredményező beruházások támogatását szolgálja.

A hitelprogram célja

A hitelprogram célja a mikro-, kis- és középvállalkozások foglalkoztatásban betöltött szerepének növeléséhez, innovációs és beszállítói tevékenységének erősítéséhez, környezetvédelmi és egészségügyi célú beruházásaihoz kedvezményes kamatozású hitel nyújtása. További cél a fejlesztési és beruházási tárgyú pályázatokhoz, különösen az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program pályázataihoz kapcsolódóan kiegészítő forrás biztosítása.

A hitelfelvevők köre

A magyarországi székhelyű mikro-, kis- és középvállalkozások (KKV), valamint KKV-nak nem minősülő vállalkozások, amelyek egyéni vállalkozási, gazdasági társasági, szövetkezeti, európai részvénytársasági formában működnek.

A hitel felhasználhatósága

A hitel felhasználható tárgyi eszközberuházáshoz; a beruházáshoz, fejlesztéshez közvetlenül kapcsolódó szabadalmi jog, licenc, know-how vagy nem szabadalmazott technikai tudás (immateriális javak) vásárlásához, előállításához; a beruházáshoz, fejlesztéshez közvetlenül kapcsolódó tartós forgóeszköz finanszírozásához. A hitel nem felhasználható más hitel kiváltására; üzletrész, részvény vásárlására; áfa finanszírozására, kivéve, ha a hitelfelve-

vő áfa visszaigénylésére nem jogosult; az exporttal kapcsolatos beruházáshoz; az import áruk helyett hazai áru beszerzését előnyben részesítő beruházáshoz.

A hitelfelvétel feltételei

A hitel keretösszege 310 milliárd forint. A hitel formája: éven túli lejáratú beruházási hitel. A hitel mértéke 5-3000 millió forint (a tartós idegen forrásként funkcionáló úgynevezett „Forrás” áthidaló hitelnél legfeljebb 800 millió forint) lehet. A Hitelprogram keretében két támogatási kategória alapján igényelhető hitel: a) csekély összegű támogatás; b) regionális csoportmentességi támogatás. Bármely hitelcél esetén lehetőség van a fenti támogatási kategóriák egyikéből hitelt igényelni attól függően, hogy a hiteligénylő melyik állami támogatási kategóriába tartozó feltételeknek felel meg.

A saját erő szükséglet csekély összegű támogatás esetén 10 %, a regionális csoportmentességi támogatás esetén 25 %, a

beruházás nettó – vagy amennyiben a vállalkozás ÁFA visszaigénylésre nem jogosult – bruttó értékének megfelelően.

A hitel futamideje: legfeljebb 15 év, 2 év töketörlesztési türelmi idő és legfeljebb 2 éves rendelkezésre tartási idő mellett (A „Forrás” áthidaló hitelnél a futamidő legfeljebb 8 év, 2 év rendelkezésre tartási idő és legalább 5, legfeljebb 7 év türelmi idő mellett.) A hitel kamata: 3 havi EURIBOR + legfeljebb 4 %/év. A hitelfelvétel egyéb költségei: legfeljebb egyszeri 1 % folyósítási jutalék; 0,25 %/év rendelkezésre tartási díj; a módosítási díj, a projek-vizsgálati díj, az előtörlesztési díj a hitelt nyújtó hitelintézet aktuális kondíciós listája szerint kerül meghatározásra.

A hitel felvételéhez a finanszírozó bankok belső szabályzatai szerinti, szokásos banki biztosítékok szükségesek. Lehetőség van az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes készfizető kezességvállalásának igénybevételére. A hitelprogram keretében nyújtott kedvezményes kamatozású hitel állami támogatásnak, formáját tekintve kedvezményes kamatozású hitelnek minősül.

Regionális csoportmentességi támogatás esetén az egy projekthez nyújtható államháztartási forrásból származó összes támogatás intenzitása (a vissza nem térítendő támogatás; illetve a kedvezményes kamatozású hitel és a garancia támogatástartalma együttesen) nem haladhatja meg a következő értékeket:

Megnevezés	Mikro-és kisvállalkozás	Középvállalkozás	Nem KKV
Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Dél-Dunántúl	70 %	60 %	50 %
Közép-Dunántúl	60 %	50 %	40 %
Nyugat-Dunántúl	50 %	40 %	30 %
Pest megye	50 %	40 %	30 %

A vállalkozások hitelkérelmüket a programban résztvevő hitelintézetekhez nyújthatják be. A hitelszerződés megkötésére 2013. december 31-ig kerülhet sor

Az Új Magyarország Vállalkozásfejlesztési Hitelprogramban résztvevő hitelintézetek:

- Banco Popolare Hungary Bank Zrt.
- Budapest Bank Nyrt.
- CIB Bank Zrt.
- CITIBANK Zrt.
- Commerzbank Zrt.
- Erste Bank Hungary Nyrt.
- Fortis Bank
- ING Bank (Magyarország) Zrt.
- K&H Bank Zrt.
- KDB Bank Zrt.
- Magyarországi Volksbank Zrt.
- Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt-vel szerződött takarékszövetkezetek
- Merkantil Bank Zrt.
- MKB Bank Zrt.
- Oberbank
- OTP Bank Nyrt.
- Porsche Bank Hungaria Zrt.
- Raiffeisen Bank Zrt.
- UniCredit Bank Hungary Zrt.
- Sopron Bank Zrt.
- Alsónémedi és Vidéke Takarékszövetkezet
- Bóly és Vidéke Takarékszövetkezet
- Dunakanyar Takarékszövetkezet
- Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet
- Hajdúdorog és Vidéke Takarékszövetkezet
- Kunszentmárton és Vidéke Takarékszövetkezet
- Mecsekvidéke Takarékszövetkezet
- Mohács és Vidéke Takarékszövetkezet
- Monor és Vidéke Takarékszövetkezet
- Nagykátai és Vidéke Takarékszövetkezet
- Órkényi Takarékszövetkezet
- Partiscum XI Takarékszövetkezet
- Pilisvörösvár és Vidéke Takarékszövetkezet
- Rajka és Vidéke Takarékszövetkezet
- Siklós és Vidéke Takarékszövetkezet
- Szabolcs Takarékszövetkezet
- Szarvas és Vidéke Körzeti Takarékszövetkezet
- Szegvár és Vidéke Takarékszövetkezet
- Tiszafüred és Vidéke Takarékszövetkezet
- Völgyész-Hegyhat Takarékszövetkezet

ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM

MÉRLEGEN A VIDÉKFEJLESZTÉSI PÁLYÁZATOK

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programot 2007 szeptemberében fogadták el. Az eltelt csaknem egy év alkalmat ad a mérlegkészítésre. Eddig több mint 35 ezer kérelem érkezett a meghirdetett pályázatokra, a teljes támogatási igény 500 milliárd forint körül alakult. Több százmilliárd forintos értékben döntöttek a pályázati igény jogosságáról és a támogatások folyósítása is megkezdődött.

Általános helyzetkép

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) keretében 2007 és 2013 között összesen mintegy 1300 milliárd forint támogatási forrás áll a magyar agrárium és a vidékfejlesztés rendelkezésére. A program különféle pályázati konstrukcióira eddig 35 ezret meghaladó támogatási kérelem érkezett be. Ez összesen mintegy 500 milliárd forintnyi támogatási igényt jelent. A megítélt támogatás értéke 320 milliárd forint körül van, amelyből 23 milliárd forintot már kifizettek. A fennmaradó mintegy 300 milliárd forintos elnyert forrásról támogatási ígérvényt kaptak a nyertes pályázók.

Mit mutatnak az egyes intézkedéscsoportok?

Az ÚMVP első intézkedéscsoportjában, amely a mezőgazdaság versenyképességének javítását szolgálja, a szaktanácsadási kérelmeket is beleszámolva összesen 24.500 kérelem érkezett be, 484 milliárd forint összegű támogatási igénnyel. Eddig közel 280 milliárd forintos támogatási összeget ítéltek meg a gazdálkodóknak, amelyből 21,3 milliárd forintot már ki is fizettek.

A második intézkedéscsoportban, amely a környezet állapotának javítását célozza, a benyújtott közel 9.500 pályázatban 7,3 milliárd forint támogatást igényeltek. Ebből eddig egymilliárd forintot folyósítottak a nyerteseknek.

A harmadik intézkedéscsoportban, amely a vidékfejlesztést szolgálja, 1340 kérelem érkezett 9,2 milliárd forint támogatási igénnyel. Ebből az összegből 839 millió forintot fizettek ki.

A negyedik intézkedéscsoportban (Leader-program), amely a helyi közösségek fejlesztési céljainak megvalósítását segíti, még nem került sor pályázatok kiírására.

Változó pályázói aktivitás

Az ÚMVP keretében a 2007. évben meghirdetett támogatási jogcímek közül a legtöbb kérelem (közel 5000) a növénytermesztésben, kertészetben és állattenyésztésben alkalmazott – önálló építéssel nem járó – gépek, technológiai berendezések beszerzéséhez kapcsolódó pályázatra érkezett. A benyújtott támogatási kérelmek alapján a nyerteseknek megítélt 42,2 milliárd forintnyi támogatásból a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) eddig közel 19 milliárd forintot utalt át a kedvezményezetteknek.

A másik nagy érdeklődést kiváltó 2007-es pályázat az állattartó telepek korszerűsítésének - beleértve a trágyakezelés - támogatását célozta. Erre a jogcímre összesen kb. 2200 támogatási kérelmet nyújtottak be. Az MVH által megítélt támogatás összege megközelítette a 221 milliárd forintot.

Az állattartó telepek korszerűsítéséhez kapcsolódó kifizetési kérelmek feldolgozása most zajlik.

A mezőgazdasági energiafelhasználás megújuló energiaforrásokkal történő megoldását támogató 2007. évi jogcímre 12 pályázat érkezett be. A már jóváhagyott támogatások összege 61 millió forint, azok kifizetése előkészítés alatt áll.

A 2008-as évben meghirdetett támogatási lehetőségek közül igen élénk volt az érdeklődés a kertészeti gépek, technológiai berendezések beszerzését támogató kiírásra. Összesen több mint 1800 kérelmet nyújtottak be. Nagyszámú kérelem érkezett be a mezőgazdasági termelők elindításának támogatása esetében is. E támogatási jogcím javára forrásátcsoportosításra kerül majd sor. Jóval kisebb számban érkeztek be kérelmek a kertészet- és növénytermesztés korszerűsítésének; az öntözés, melioráció, vízgazdálkodás fejlesztésének támogatására. A kertészet-, illetve a növénytermesztés létesítményeinek korszerűsítését támogató jogcím esetében eddig csak 32, illetve 109 kérelmet regisztrált az MVH. Az öntözés-melioráció-vízgazdálkodás fejlesztésének támogatását csak 54-en kérelmezték. A vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások - kistérségi közlekedési szolgáltatások fejlesztése jogcíménél majd 700 volt a kérelmezők száma.

Sikeres a Leader program

Az ÚMVP keretében 2013-ig mintegy 70 milliárd forintot tesznek ki a Leader-források. Ezzel teljes méretében az önkormányzatokból, vállalkozásokból és civil szervezetekből megalakult ügynevezett helyi közösségek rendelkezhetnek majd a térségi igények és adottságok ismeretében. Az eddig megalakult kilencvenhat helyi közösség (akciócsoport) tízezernél is több, háromezer településen található helyi szereplőt fog össze. A közösségek 2008 januárja óta kidolgozták az érintett térségek összehangolt vidékfejlesztési stratégiáit. Az ÚMVP irányító hatósága e helyi stratégiák minősége, indokoltsága és fenntarthatósága alapján fogja 2008 szeptemberéig kiválasztani azokat a térségeket, amelyek programjai megvalósíthatók és ahol a Leader közösségek folytathatják működésüket. Az elfogadott stratégiákhoz illeszkedő pályázatokat helyben írják ki és bírálják el.

GAZDASÁGFEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM/KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI OPERATÍV PROGRAM

A KÖRNYEZETKÖZPONTÚ TECHNOLÓGIA FEJLESZTÉS TÁMOGATÁSA (GOP/KMOP)

A támogatás célja

A támogatási konstrukciók (GOP-2008-2.1.4 és KMOP-2008.1.2.4) célja, hogy a környezetvédelmi szemléletmód, a fenntarthatóság figyelembevétele rendszeresen és tudatosan bekerüljön a kis- és középvállalkozások működési, termelési döntéseibe és megvalósított technológiai fejlesztései közé. Ekképp növelve az energia-, víz- és egyéb nyersanyaghasználat hatékonyságát, csökkentve a hulladéktermelés és egyéb káros kibocsátások mennyiségét és veszélyességét, közvetlenül csökkentve a környezeti terhelést. Az innovatív, integrált környezetvédelmi megoldások révén a környezeti terhelést már rövidtávon bizonyítottan csökkentő és legalább közép-távon gazdaságilag megtérülő beruházások támogathatók.

A támogatás célterületei

1. Környezetközpontú technológiai fejlesztés alábbi területeihez

- anyag-, energiatakarékos, hulladék- és emissziószegény technológiák;
  - elérhető legjobb technika;
  - alap- és segédanyagok megújuló illetve másodnyersanyagokkal való kiváltását célzó technológiák;
  - környezetbarát csomagolástechnológia kapcsolódóan eszközbeszerzés; infrastrukturális és ingatlan beruházás; gyártási licenc, gyártási know-how beszerzések; információtechnológia-fejlesztés.
2. Fenntarthatósági tematikájú képzésen és/vagy környezetirányítási belső auditor képzésen való részvétel.
  3. A fejlesztéshez közvetlenül kapcsolódó tanácsadás.
  4. Környezetirányítási, vezetési, hitelesítési és minősítési rendszerek bevezetése, tanúsíttatása, akkreditálása, termékek környezetvédelmi minősítése.

A támogatás igénybe vevői

A pályázati kiírásra kizárólag mikro, kis- és középvállalkozásnak minősülő vállalko-

zások pályázhatnak, amelyek éves átlagos statisztikai állományi létszáma a pályázat benyújtását megelőző legutolsó lezárt, teljes üzleti évben minimum egy fő volt. A pályázati kiírásra iparági megkötés nélkül bármilyen vállalkozás pályázhat, kivéve az olyan vállalkozásokat, akik, vagy amelyek nettó árbevételének, vagy egyéni vállalkozók esetében vállalkozói adóalapba beszámított bevételének több mint 50%-át mezőgazdasági tevékenység (TEÁOR szám: 01.11-03.22) teszi ki.

A támogatás formája és mértéke

Vissza nem térítendő (egyes támogatási jogcímekeket tekintve de minimis) támogatás. Az elnyerhető támogatás mértéke alapesetben az összes elszámolható költség maximum 50%-a, a Közép-Magyarországi Régióban pedig 40%-a. Az igényelhető támogatás összege minimum öt, maximum ötven millió forint lehet.

A támogatási kérelem benyújtása

A GOP-2008-2.1.4 pályázati konstrukció keretében a pályázatok benyújtása 2008. július 25-től 2008. december 15-ig lehetséges. A KMOP-2008-1.2.4 pályázati konstrukció keretében pedig 2008. július 25. és 2008. augusztus 25. között lehetséges.

Mezőgazdasági szaktanácsadás

- A szaktanácsadás keretében megszerzett információk a 2009-ben bevezetésre kerülő egységes támogatási rendszer (SPS) igénybevételének alapját fogják képezni. Az így megszerzett ismeretek, környezetvédelmi, élelmiszerbiztonsági, állat- és növényegészségügyi, valamint állatjóléti követelmények biztosításához elengedhetetlenül szükségesek
- A gazdálkodó a **Területi Szaktanácsadási Központokon (TSZK)** keresztül a szaktanácsadásra fordított összeg 80%-át, de minimum 40.000 (erdőgazdálkodó esetén 20.000), maximum 300.000 forintot vissza nem térítendő támogatásként visszaigényelhet
- Az **AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft.** – mint TSZK - a gazdálkodókkal kötött szerződés alapján biztosítani tudja a szaktanácsadási szolgáltatást és a szaktanácsadói díj 80%-nak visszatérítését
- A mezőgazdasági szaktanácsadás keretében a gazdálkodó ügyfélorientált pénzügyi tanácsadást is igénybe vehet, ha fejlesztési elképzelését részben vagy egészben hiteltől kívánja finanszírozni. A fejlesztés és a vállalkozás adottságainak ismeretében az AVHA Kft. segítséget nyújt a legmegfelelőbb finanszírozási megoldás kialakításában

Érdeklődni lehet az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-nél:

kék számon: 06-40/200-771

faxon: 06-1/373-8455 ■ e-mail címen: tanacsadas@avhakft.hu

GARANCIA

az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa
(Megjelenik az agrárlapok melléleteként)

Felelős kiadó: Ulrich Anikó
Szerkesztő bizottság: Fertő Imre, Herczegh András, Lengyel Zoltán, Mohácsi Kálmán, Ulrich Anikó
Szerkesztőségi titkár: Székely Ágnes
Szerkesztőség: 1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20.
Telefon: (1) 373-8481,
Ingyenesen hívható zöld szám: (80) 203-760
Fax: (1) 373-8455
Stúdió: Armadillo Design Kft.
1045 Budapest, Berni u.1.
Nyomja: Veszprémi Nyomda Zrt.
8201 Veszprém, Órház u.38.